

SUOMEN VESIENSUOJELUN KESKUSLIITON PUHEENVUORO

Käytännön esimerkkejä vesiensuojeluyhdistysten ja kuntien
ympäristöviranomaisten välisestä yhteistyöstä vesistöjen hajakuormituksen
hillinnässä

Paula Luodeslampi, vesistöasiantuntija

Suomen Vesiensuojelun Keskusliitto

Webinaari hevosalan ympäristövaikutusten hallinnasta

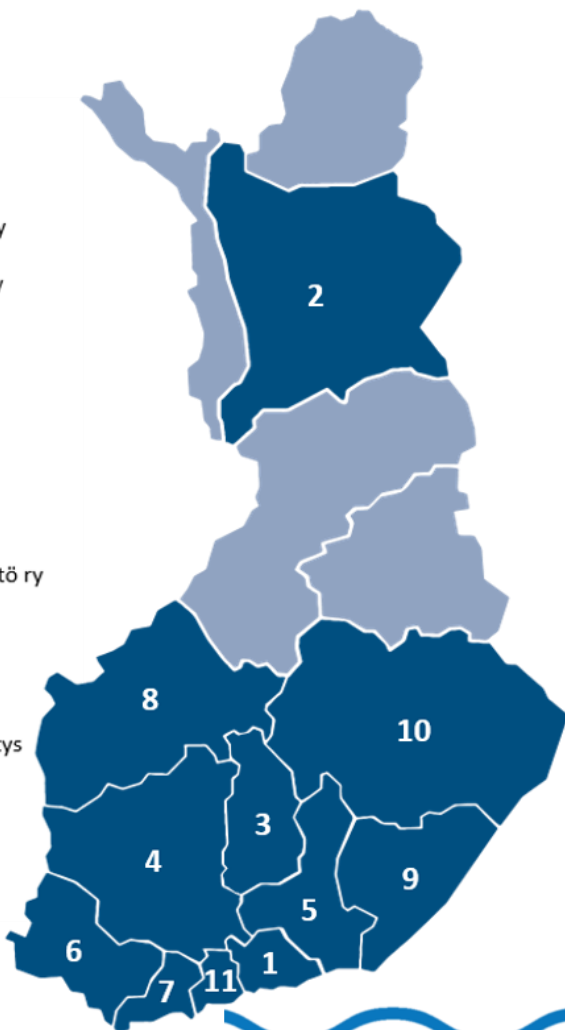

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

23.3.2023

Suomen Vesiensuojelun Keskusliitto

- 1 Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry
- 2 Kemijoen vesiensuojeluyhdistys ry
- 3 Keski-Suomen vesi ja ympäristö ry
- 4 Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
- 5 Kymijoen vesi ja ympäristö ry
- 6 Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry
- 7 Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
- 8 Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
- 9 Saimaan vesiensuojeluyhdistys ry
- 10 Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys ry
- 11 Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

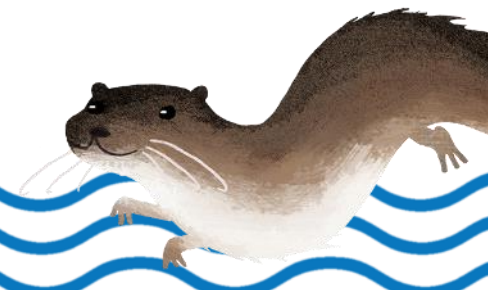

- Perustettu vuonna 1973
- 11 alueellista vesiensuojeluyhdistystä
- Yhdistyksillä voittoa tavoittelematonta, aatteellista toimintaa. Neuvontaa, valistustyötä, vesinäytteenottoa sekä yhteisiä vesiensuojeluhankkeita kuntien, yhdistysten ja maanomistajien kanssa.
- Joillakin yhdistyksillä on myös kaupallista laboratoriotointaa

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry

23.3.2023

Taustaa

- Hevosharrastaja vuodesta 1987
- Kokemus ravi- ja ratsupuolelta
- Työkokemus mm. tallin omistajien neuvonnasta, maatalouden vesiensuojeluhankkeista, hajajätevesineuvonnasta sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena työskentelystä.
- Omakohtaista kokemusta teorian ja käytännön yhdistämisen vaikeudesta.

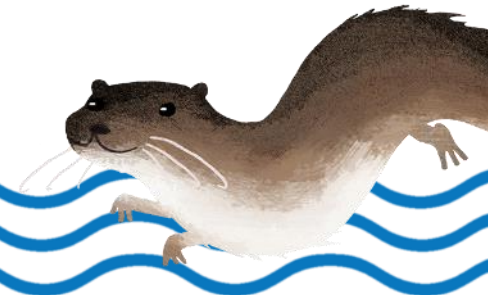

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Haasteet tallien vesiensuojelussa

- ”Uskonto 10 ja matikka 4”
- Toiminnan kannattavuushaasteet
- Suunnitelmallisuudessa parantamista
- Ajan puute ja rajallisuus
- Toissijaisesti tiedon puute
- Työvoimavaltainen ala, innostuneiden tallityttöjen määrä vähentynyt
- Tallien sijainti taajamien läheisyydessä, pienet tontit, toiminnan sijoittelun haasteet, ei välttämättä yhteyttä maanviljelijöihin
- Lannan jatkokäytön vaikeudet

Pohjavesialueet ja ranta-alueet

- Nitraattiasetus ja kuntien ympäristönsuojelumääräykset.
- Mitä kaupunkimaisempi kunta, sitä todennäköisemmin yms:ssa on määräyksiä tarhojen sijoittelusta ja lannan siivoamisesta tarhoista.
- Esim. ”Lanta on siivottava ulkotarhoista ja ratsastuskentiltä lantalaan säännöllisesti vähintään keväällä ja syksyllä.”
- ”Ulkotarhaa ei saa sijoittaa rinteeseen, joka viettää puroon, jokeen, lampeen, järveen tai valtaojaan, ellei rinteeseen ja vesiuoman välille ole mahdollista jättää **riittävä** suojavaohtyhykettä.”

Neuvonta

- Tarhat: lantojen keräämisellä voidaan vähentää olennaisesti vesistöihin ja pohjaveteen (ts. kaivoihin) päätyvää bakteeri- ja ravinnekuormaa.
- Tarhojen sijoittaminen mahdollisimman kauas ojista ja vesistöistä (mahdolliset suojavyöhykkeet) vähentää kuormitusriskiä
- Tarhoihin kunnolliset pohjat, valumavesien määrän minimointi, säännöllinen lannan poisto tarhoista edistää myös hevosten jalkaterveyttä

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Neuvonta

- Lanta on arvokasta orgaanista lannoitetta, jonka merkitys korostuu keinolannoitteiden hintojen kallistuessa.
- Viljelijöiden kannalta ongelmana pienet määrät, pitkät hakuetäisyydet ja laadun ja ravinnemäärien vaihtelu
- Mahdollisuuksina biokaasu, kompostointi tai muu hyödyntäminen esim. tallitilojen lämmityksessä
- Vesiensuojelun kannalta lannan kerääminen ja varastointi avainasemassa. Vanhat tilat haasteellisia. Suunnittelu haastavaa, mutta palkitsevaa. Vähentää myös työmäärää ja parantaa työn ergonomiaa.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Neuvonta

- Ainakin Länsi-Uudellamaalla on tarjolla neuvontaa talleille. Lisäksi kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset auttavat resurssiensa puitteissa.
- Uudet hankkeet tervetulleita, kannattaa kysyä yhteistyöstä esim. paikalliselta vesiensuojeluyhdistykseltä

Pienet puhdistamot- hanke

- Vantaanjoen valuma-alueella toteutettu hanke (VHVSY ja alueen kunnat 2018-2019). Mukana leirikeskuksia, kouluja ja juhlapaikkoja. Jätevedenpuhdistamoja, jotka eivät ole ympäristölupavelvollisia. Suuri kuormitusriski, sillä sijaitsevat monesti vesistön äärellä.
- Neuvontaa puhdistamonhoitajille, saatiin parannettua jäteveden käsittelyä useassa kohteessa. Kunnallinen jätevesiverkosto laajenemassa usean kohteen alueelle.

Hajajätevesineuvonta

- Puolueetonta, kiinteistönomistajille ilmaista neuvontaa kiinteistöillä vuosina 2011-2019. Valtion rahoitus neuvonnalle loppui 30.10.2019.
- Nykyisin esim. Vantaanjoen valuma-alueella ja Länsi-Uudellamaalla saatavilla puolueetonta puhelin- ja sähköpostineuvontaa, joka tukee kunnan viranomaisten työtä. Pienimuotoisempaa neuvontaa myös muista yhdistyksistä.
- Suunnittelijoista pulaa, kiinteistönomistajat helposti markkinamiesten armoilla.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

Maatalouden vesiensuojeluhankkeet ja viljelijäyhteistyö

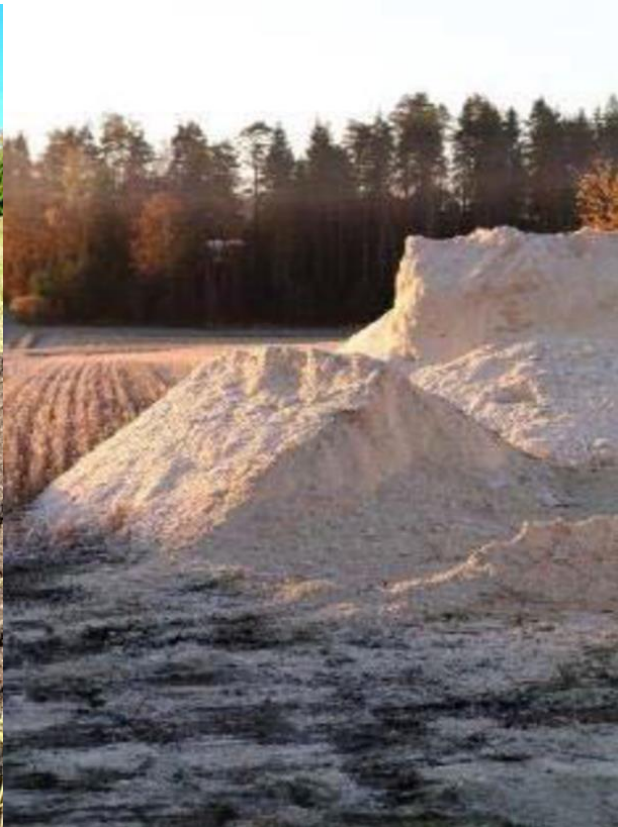

Maatalouden vesiensuojeluhankkeet

Maanparannusaineet

- Metsäteollisuuden kuidut, rakennekalkki ja kipsi, joilla pyritään parantamaan maan rakennetta siten, että eroosio ja ravinnekuormitus vähenevät.
- Tutkimushankkeita, joissa vesiensuojeluyhdistys, SYKE, LUKE ja kunnat tekevät yhteistyötä viljelijöiden kanssa.

Vesienhallinta, pellon vesitalous

Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan hankkeita, tavoitteena vesien viivyttäminen sopivissa kohteissa. Kuntien, maanomistajien ja vesiensuojeluyhdistysten yhteistyö toivottavaa.

Kiitos!

Vesiensuojeluyhdistykset ovat avoimia hankeideoille, ota yhteyttä!

Paula Luodeslampi

paula.luodeslampi@vantaanjoki.fi

044 767 1393

Suomen Vesiensuojelun Keskusliitto

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry

23.3.2023